

17. SDĚLENÍ o vydání Pravidel Národního programu environmentálního značení

PRAVIDLA Ministerstva životního prostředí k realizaci Národního programu environmentálního značení

Ministerstvo životního prostředí:

- Stanoví, že v České republice bude realizován „Národní program environmentálního značení“ (dále jen „NPEZ“), zastřešující tři základní typy environmentálního značení:
 - Typ I realizovaný jako „Národní program označování ekologicky šetrných výrobků a služeb“ a jako systém ekoznačení EU podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1980/2000 o revidovaném systému Společenství pro udělování ekoznačky;
 - Typ II – vlastní environmentální tvrzení;
 - Typ III – environmentální prohlášení o produktu (tzv. EPD – Environmental Product Declaration).
- Zajišťuje rozvoj NPEZ v souladu s usnesením vlády České republiky č. 26/2007 ze dne 3. ledna 2007 k návrhu Národního programu environmentálního značení a usnesením vlády č. 356/2007 ze dne 11. dubna 2007 o Pravidlech Národního programu environmentálního značení.
- Stanoví orgány odpovědné za realizaci NPEZ v již existujících odpovědných orgánech Národního programu označování ekologicky šetrných výrobků a služeb.
- Vychází při realizaci NPEZ z příslušných českých technických norem¹, které se týkají environmentálních značek a prohlášení:
 - ČSN EN ISO 14020 Environmentální značky a prohlášení – Obecné zásady;
 - ČSN ISO 14021 Environmentální značky a prohlášení – Vlastní environmentální tvrzení (typ II environmentálního značení)²;
 - ČSN ISO 14024 Environmentální značky a prohlášení – Environmentální značení typu I – Zásady a postupy³;
 - ČSN ISO 14025 Environmentální značky a prohlášení – Environmentální prohlášení typu III.

Dílčí program NPEZ pro environmentální značení I. typu (tzv. ekoznačení) bude realizován podle „Pravidel Ministerstva životního prostředí o realizaci Národního programu označování ekologicky šetrných výrobků a služeb“, vydaných dne 30. srpna 2006 a oficiálně zveřejněných ve Věstníku MŽP č. 10/2006.⁴

Dílčí programy NPEZ pro environmentální značení II. a III. typu budou realizovány podle níže uvedených ustanovení (článek 1–článek 13).

Těmito Pravidly jsou stanoveny tzv. obecné programové instrukce, které pro programy environmentálního značení III. typu definuje norma ČSN ISO 14025.

Článek 1

Základní pojmy, termíny a definice

- a) environmentální značka, environmentální prohlášení – tvrzení, které poukazuje na environmentální aspekty výrobku nebo služby (environmentální značka nebo prohlášení může mít podobu sdělení, symbolu nebo obrazce na výrobku nebo na obalu výrobku, v dokumentaci k výrobku, v technických bulletinech, v reklamě nebo v propagaci, mezi jinými možnostmi). [ČSN EN ISO 14020]
- b) environmentální tvrzení – prohlášení, značka nebo obrazec, který poukazuje na environmentální aspekt výrobku, součástky nebo obalu (environmentální tvrzení může být uvedeno na značce výrobku nebo obalu, prostřednictvím uvedení v písemnostech k výrobku, v technických brožurách, v reklamě, v propagaci, v telemarketingu a nebo prostřednictvím elektronických médií jako je internet). [ČSN ISO 14021]
- c) vlastní environmentální tvrzení (typ II environmentálního značení) – environmentální tvrzení výrobců, dovozců, distributorů, maloobchodníků nebo jakékoli další osoby, která by pravděpodobně mohla mít z takového tvrzení prospěch, které je vydáno bez certifikace⁵ třetí, nezávislou stranou. [ČSN ISO 14021]

¹ Jedná se o oficiální překlady příslušných mezinárodních norem.

² Změnou Z1 z roku 2002 se ISO norma zavádí jako EN ISO.

³ Změnou Z1 z roku 2001 se ISO norma zavádí jako EN ISO.

⁴ Na základě uvedených Pravidel jsou v České republice realizovány Národní program označování ekologicky šetrných výrobků a služeb (značky EŠV a EŠS) a systém ekoznačení EU (The Flower).

⁵ Norma ČSN ISO 14021 hovoří o „certifikaci“. V dalším textu těchto Pravidel je používán termín „ověření“.

- d) environmentální prohlášení o produktu (environmentální prohlášení typu III, EPD) – environmentální prohlášení poskytující kvantifikované environmentální údaje používající předem stanovené parametry a tam, kde je to relevantní, doplňkové environmentální informace (předem stanovené parametry jsou založeny na normách souboru ISO 14040, který je tvořen normami ISO 14040 a ISO 14044). [ČSN ISO 14025]
- e) životní cyklus – po sobě jdoucí provázaná stadia produktového systému od těžby nebo získávání surovin z přírodních zdrojů ke konečnému odstraňování. [ČSN EN ISO 14040]
- f) posuzování životního cyklu (LCA) – shromažďování a vyhodnocování vstupů, výstupů a možných dopadů produktového systému na životní prostředí během jeho životního cyklu. [ČSN EN ISO 14040]
- g) inventarizační analýza životního cyklu (LCI) – fáze posuzování životního cyklu zahrnující shromažďování a kvantifikaci vstupů a výstupů produktu během jeho životního cyklu. [ČSN EN ISO 14040]
- h) funkční jednotka – kvantifikovaný výkon produktového systému, který slouží jako referenční jednotka. [ČSN EN ISO 14040]
- i) produkt – jakýkoliv výrobek nebo služba.
- j) produktový systém – soubor jednotkových procesů s elementárními a produktovými toky plnící jednu nebo více definovaných funkcí, který modeluje životní cyklus produktu. [ČSN EN ISO 14040]
- k) produktová kategorie – skupina produktů používaných pro stejné účely a rovnocenných v užití, které jsou jako rovnocenné chápány spotřebitelem.
- l) pravidla produktové kategorie (PCR) – sestava zvláštních pravidel, požadavků a směrnic pro vývoj environmentálních prohlášení typu III pro jednu nebo více produktových kategorií. [ČSN ISO 14025]
- m) odpovědné orgány – Ministerstvo životního prostředí (garant NPEZ) (dále též jen „MŽP“) a CENIA, česká informační agentura životního prostředí (orgán pověřený výkonem funkce Agentury NPEZ (dále jen „Agentura“)).
- n) oborový provozovatel – subjekt pověřený Ministerstvem životního prostředí k provozování programu environmentálního značení III. typu ve stanoveném oboru (sektoru) či oborech (sektorech).
- o) zainteresované strany – všechny strany ovlivněné NPEZ (výrobci, dovozci, provozovatelé služeb, řemesel, živností, obchodníci, profesní a obchodní organizace, nevládní environmentální a spotřebitelské organizace, spotřebitelé, veřejnost).
- p) *spotřebitel* – jednotlivý člen obecné veřejnosti nakupující nebo užívající pro osobní účely zboží, vlastnictví nebo služby. [ČSN ISO 14025]
- q) *třetí strana* – osoba či orgán, který je uznáván jakožto nezávislý na zainteresovaných stranách, pokud jde o dotyčné otázky. [ČSN EN ISO/IEC 17000]

Článek 2

Cíle environmentálního značení

1. Cílem environmentálního značení – a tím i NPEZ – je, aby pomocí ověřitelných, přesných a nezavádějících informací o environmentálních aspektech produktů byla podporována poptávka a nabídka takových produktů, které způsobují menší environmentální zátěž, a tím byl stimulován potenciál pro stálé, trhem řízené zlepšování stavu životního prostředí.
Díky environmentálnímu značení získává spotřebitel příležitost udělat si srovnání a vybrat si tak produkt na základě větší a kvalitní informovanosti o jeho environmentálních aspektech.
2. Cílem environmentálního značení typu II je mj. stimulovat vytváření přesných, ověřitelných a nezavádějících tvrzení, minimalizovat existenci nežádoucích tvrzení, a tím snižovat nejasnost na trhu.
3. Cílem environmentálního značení typu III je mj. poskytovat informace založené na metodě posuzování životního cyklu (LCA), a tím umožnit posouzení environmentálních dopadů produktů v rámci jejich celého životního cyklu.

Článek 3

Zásady Národního programu environmentálního značení

Hlavními zásadami NPEZ jsou:

- *Dobrovolnost*, pokud jde o rozhodnutí výrobce či poskytovatele služeb vyhlásit vlastní environmentální tvrzení nebo vytvořit environmentální prohlášení o produktu.
- *Pravdivost* informací uvedených ve vlastním environmentálním tvrzení nebo v environmentálním prohlášení o produktu. Tyto informace musí být podloženy příslušnými vyhodnocujícími měřeními nebo testy, příp. ověřené nezávislou třetí stranou.

- *Ověřitelnost* informací uvedených ve vlastním environmentálním tvrzení nebo v environmentálním prohlášení o produktu. Výsledky příslušných měření a testů, jakož i další související dokumentace musí být dány k dispozici nebo k nahlédnutí zainteresovaným stranám, které o to projeví zájem.
- *Posuzování životního cyklu*, což znamená, že při vytváření vlastního environmentálního tvrzení a zejména při tvorbě environmentálního prohlášení o produktu musí být brány v úvahu všechny náležité aspekty v rámci životního cyklu produktu.
- *Porovnatelnost*, pokud jde o možnost srovnání environmentálních profilů jednotlivých produktů na základě jejich environmentálních prohlášení o produktu.
- *Srozumitelnost a průhlednost*, vztahující se k pravidlům produktových kategorií a hodnocení vlastních environmentálních tvrzení a environmentálních prohlášení o produktech.
- *Věrohodnost*, týkající se nestranného řízení NPEZ a hodnocení environmentálních prohlášení o produktu, příp. vlastních environmentálních tvrzení nezávislou autoritou.
- *Otevřenost*, pokud jde o přístup k zájemcům o registraci/zápis svého vlastního environmentálního tvrzení nebo environmentálního prohlášení o produktu do příslušné databáze, a to bez ohledu na hranice států.
- *Zapojení zainteresovaných stran*, kdy do prací na realizaci a rozvoji NPEZ by měly být aktivně zapojeny relevantní zainteresované strany.

Článek 4

Požadavky na vlastní environmentální tvrzení

(environmentální značení II. typu)

1. Vlastní environmentální tvrzení je informačním nástrojem, který mohou organizace používat k šíření informací týkajících se vybraných environmentálních aspektů jejich produktů směrem ke svým zainteresovaným stranám. Vlastní environmentální tvrzení musí splňovat požadavky a být vytvořeno podle norem ČSN EN ISO 14020 (Environmentální značky a prohlášení – Obecné zásady) a ČSN ISO 14021 (Environmentální značky a prohlášení – Vlastní environmentální tvrzení (typ II environmentálního značení)).
2. Před vyhlášením vlastního environmentálního tvrzení musí vyhlášovatel provést příslušná vyhodnocující měření tak, aby bylo dosaženo spolehlivých a opakovatelných výsledků nezbytných k ověření tvrzení. Vyhodnocení musí být plně zdokumentováno.
Dokumentace týkající se vyhodnocení, jakož i další informace nezbytné pro ověření vlastního environmentálního tvrzení musí být na vyžádání poskytnuty veřejnosti nebo být k dispozici u vyhlášovatele k nahlédnutí.
Vlastní environmentální tvrzení je považováno za ověřitelné, jestliže takové ověření může být učiněno bez přístupu k důvěrným obchodním informacím.
3. Jestliže chce být organizace, vyhlášující vlastní environmentální tvrzení, zapsána do veřejné databáze vlastních environmentálních tvrzení požádá o to písemně Agenturu. Žádost musí kromě vzoru vlastního environmentálního tvrzení obsahovat výsledky vyhodnocujících měření a další informace nezbytné pro ověření tohoto tvrzení.
Agentura posoudí úplnost předložených dokumentů a požádá o stanovisko Radu NPEZ (dále jen „Rada“). Na základě doporučujícího stanoviska Rady Agentura organizaci (resp. její vlastní environmentální tvrzení) zapíše do databáze vlastních environmentálních tvrzení zveřejněné na internetových stránkách Agentury.
Platnost registrace vlastního environmentálního tvrzení v databázi musí být předem stanovena, přičemž nesmí překročit dobu 3 let. (Výjimku tvoří případy uvedené v bodě 4.) Po uplynutí doby platnosti ověření musí být environmentální prohlášení o produktu podrobeno přezkoumání.
V případě zájmu vyhlášovatele mu Rada písemně zašle své stanovisko s doporučením na používání vlastního environmentálního tvrzení.
4. U produktů, pro něž byla Technickou směrnicí Ministerstva životního prostředí (dále jen „Technická směrnice“) vyhlášena kritéria v rámci Národního programu označování ekologicky šetrných výrobků a služeb, nesmí platnost registrace překročit 1 rok.
Pokud v průběhu platnosti registrace bude vydána Technická směrnice vztahující se k produktu, jehož vlastní environmentální tvrzení je registrováno, je Agentura oprávněna přezkoumat a případně zkrátit dobu platnosti registrace tohoto vlastního environmentálního tvrzení.
Pokud vyhlášovatel, jehož registrace vlastního environmentálního tvrzení byla z výše uvedených důvodů omezena, požádá v průběhu platnosti registrace nebo bezprostředně po jejím uplynutí o udělení ekoznačky v rámci Národního programu označování ekologicky šetrných výrobků a služeb, vzniká mu nárok na přiznání slevy z registračního poplatku nad rámec možných slev stanovených v Pravidlech Ministerstva životního prostředí o realizaci Národního programu označování ekologicky šetrných výrobků a služeb.

Článek 5

Požadavky na environmentální prohlášení o produktu

(environmentální značení III. typu)

1. Environmentální prohlášení o produktu je informačním nástrojem, který mohou organizace používat k šíření informací týkajících se environmentálního profilu jejich produktů směrem ke svým zainteresovaným stranám. Informace o environmentálním profilu jsou založeny na posouzení životního cyklu produktu. Environmentální prohlášení o produktu musí splňovat požadavky a být vytvořeno podle norem ČSN EN ISO 14020 (Environmentální značky a prohlášení – Obecné zásady) a ČSN ISO 14025 (Environmentální značky a prohlášení – Environmentální prohlášení typu III). Posouzení životního cyklu, které je v rámci tvorby environmentálního prohlášení o produktu prováděno, musí odpovídat a být provedeno v souladu s normami ČSN EN ISO 14040 (Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Zásady a osnova) a ČSN EN ISO 14044 (Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Požadavky a směrnice). Aby environmentální prohlášení o produktu mohlo nést logo EPD (viz příloha č. 3) a mohlo být registrováno u Mezinárodního odpovědného orgánu, musí splňovat požadavky mezinárodního programu environmentálního značení III. typu a musí být vytvořeno podle dokumentace tohoto systému.⁶
2. Požadavky na obsah, ověřování a registraci environmentálních prohlášení o produktu (včetně registrace u Mezinárodního odpovědného orgánu) jsou specifikovány v příloze č. 1.

Článek 6

Požadavky na vývoj pravidel produktových kategorií

1. Aby bylo možné provádět srovnání mezi různými environmentálními prohlášeními o produktech, které plní tutéž funkci, musí být základní údaje uváděné v environmentálním prohlášení o produktu shromažďovány a vypočítávány s použitím pravidel a postupů založených na posuzování životního cyklu. Tato pravidla jsou stanovována a uváděna v tzv. pravidlech produktových kategorií (PCR) vyvíjených pro různé produktové kategorie.
2. Požadavky na obsah, vývoj, zveřejňování a přezkoumávání pravidel produktových kategorií jsou specifikovány v příloze č. 2.

Článek 7

Loga a podmínky jejich užívání

1. Vyhlášovatel vlastního environmentálního tvrzení může, avšak nemusí, použít pro toto tvrzení logo (značku, obrazec, symbol) nebo kombinaci textu a loga podle vlastního výběru a uvážení. Logo by mělo být jednoduché, snadno reprodukovatelné a umístitelné a mít vhodnou velikost vzhledem k výrobku, ke kterému se vztahuje a na kterém bude používáno. Motiv přírodního objektu smí být použit pouze v případě, kdy existuje přímé a ověřitelné spojení mezi tímto objektem a environmentálním přínosem deklarovaným ve vlastním environmentálním tvrzení. Logo pro vlastní environmentální tvrzení smí být použito pouze v souladu s normou ČSN ISO 14021.
2. Organizace, která má ověřené, nezávislým akreditovaným ověřovatelem schválené a registrované environmentální prohlášení o produktu, může na toto své prohlášení používat logo EPD. Chce-li organizace použít údaje z environmentálního prohlášení o produktu v jiném kontextu, může na ně také použít logo EPD, avšak musí uvést, že se jedná o údaje z environmentálního prohlášení o produktu, a odkázat na číslo registrace a internetové stránky. Vzor a podmínky používání loga EPD jsou specifikovány v příloze č. 3.

⁶ V roce 2007 probíhá revize a dotváření pravidel tzv. Mezinárodního systému EPD®. Ustanovení článku 5 se týká současné i konečné přijaté verze revize pravidel a dokumentace Mezinárodního systému EPD®.

Článek 8

Odpovědné subjekty Národního programu environmentálního značení

1. Odpovědnými subjekty NPEZ jsou

- Ministerstvo životního prostředí (garant, národní odpovědný orgán),
- Agentura NPEZ (výkonný a odpovědný orgán),
- oborová provozovatelé (výkonné orgány v rámci příslušného oboru či oborů),
- Rada NPEZ (poradní orgán ministra životního prostředí).

2. Ministerstvo životního prostředí jako garant NPEZ a národní odpovědný orgán především

- zodpovídá za tvorbu koncepčních materiálů a pravidel souvisejících s NPEZ,
- navrhuje opatření zaměřená na podporu a propagaci NPEZ a environmentálního značení,
- navrhuje změny a novelizace NPEZ a souvisejících materiálů,
- vybírá a pověřuje oborové provozovatele provozováním programu environmentálního značení III. typu ve stanoveném oboru či oborech,
- v případě podezření z porušení zákazu klamání spotřebitele (§ 8 odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele) nebo podezření z klamavého či neoprávněného označení výrobku (§ 18 a § 19 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky) může dát podnět České obchodní inspekci k prošetření daného případu⁷,
- zodpovídá za propagaci environmentálního značení (společně s Agenturou),
- poskytuje informace veškerým zainteresovaným stranám,
- vydává podrobnější informace, metodiky a následné dokumenty k provádění těchto Pravidel,
- metodicky řídí Agenturu NPEZ,
- spolupracuje a zajišťuje nezbytnou koordinaci mezi NPEZ a obdobnými zahraničními programy a systémy (společně s Agenturou).

3. Ministr životního prostředí

- se vyjadřuje ke všem základním a určujícím otázkám realizace a rozvoje NPEZ,
- na základě doporučení Rady NPEZ schvaluje a podepisuje pravidla produktových kategorií.⁸

4. Rada NPEZ jako odborný poradní orgán ministra životního prostředí především

- uskutečňuje odborný dohled nad NPEZ,
- svým složením zajišťuje účinnou součinnost Ministerstva životního prostředí s ostatními ministerstvy a dalšími zainteresovanými stranami,
- předkládá ministru životního prostředí podněty a doporučení na rozvoj NPEZ,
- zaujímá stanovisko k návrhům pravidel produktových kategorií a postupuje je ministrovi životního prostředí k odsouhlasení,
- zaujímá stanovisko k návrhům vlastních environmentálních tvrzení a doporučuje jejich zápis do databáze vlastních environmentálních tvrzení.

Rada NPEZ vznikne transformací stávajícího odborného poradního orgánu ministra životního prostředí Rady pro ekologicky šetrné výrobky.

5. Agentura NPEZ jako výkoný a odpovědný orgán především

- posuzuje úplnost předložených dokumentů v rámci žádostí vyhlašovatelů vlastních environmentálních tvrzení o zapsání do databáze vlastních environmentálních tvrzení,
- vede veřejně přístupnou databázi vlastních environmentálních tvrzení,
- vede veřejně přístupnou databázi environmentálních prohlášení o produktu, na jejíž tvorbě spolupracuje s oborovými provozovateli,
- procesně zabezpečuje mezinárodní registraci environmentálních prohlášení o produktu u Mezinárodního odpovědného orgánu,
- aktivně monitoruje výskyt environmentálních značení II. a III. typu,
- může spolupracovat s oborovými provozovateli na vývoji a přezkoumávání pravidel produktových kategorií,
- může spolupracovat s oborovými provozovateli na předkládání návrhů pravidel produktových kategorií ke stanovisku Radě,
- zveřejňuje pravidla produktových kategorií schválená a podepsaná ministrem životního prostředí (vyvinutá v rámci NPEZ nebo převzatá z mezinárodního programu environmentálního značení III. typu),

⁷ V případě produktů, které nespadají do působnosti České obchodní inspekce, je možné dát podnět jinému příslušnému subjektu specifikovanému v § 23 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele. Jedná se např. o Českou zemědělskou a potravinářskou inspekci (zemědělské, potravinářské, kosmetické, mydlářské, saponátové a tabákové výrobky) nebo živnostenské úřady.

⁸ Jedná se jednak o pravidla produktových kategorií vyvinutá v rámci NPEZ (jako součásti vývoje pravidel produktových kategorií mezinárodního programu environmentálního značení III. typu) a jednak o pravidla převzatá z mezinárodního programu environmentálního značení III. typu překladem a zařazená do NPEZ.

- v případě podezření z porušení zákazu klamání spotřebitele (§ 8 odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele) nebo podezření z klamavého či neoprávněného označení výrobku (§ 18 a § 19 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky) může dát podnět České obchodní inspekci k prošetření daného případu⁷,
 - na základě souhlasu Českého normalizačního institutu může zveřejňovat nejčastěji kladené dotazy k požadavkům norem řady ISO 14020 a ISO 14040 a odpovědi na ně, které řeší Český normalizační institut,
 - zodpovídá za propagaci environmentálního značení (společně s MŽP),
 - poskytuje informace veškerým zainteresovaným stranám,
 - řídí se odbornými a metodickými pokyny MŽP,
 - spolupracuje a zajišťuje nezbytnou koordinaci mezi NPEZ a obdobnými zahraničními programy a systémy (společně s MŽP).
- Výkonem funkce Agentury NPEZ bude pověřena CENIA, česká informační agentura životního prostředí, která v současné době vykonává funkci Agentury pro ekologicky šetrné výrobky v rámci Národního programu označování ekologicky šetrných výrobků a služeb.
6. *Oborové provozovatele* jako výkonné orgány, pověřené Ministerstvem životního prostředí k provozování programu environmentálního značení III. typu ve stanoveném oboru či oborech, především
- vedou veřejně přístupné databáze environmentálních prohlášení o produktu ve stanoveném oboru či oborech,
 - ověřují úplnost a správnost dokumentů předkládaných jim organizacemi žádajícími o registraci svých environmentálních prohlášení o produktu a postupují je Agentuře společně se stanoviskem k jejich registraci u Mezinárodního odpovědného orgánu a zařazení do národní databáze EPD,
 - aktivně monitorují výskyt environmentálních prohlášení o produktu ve stanoveném oboru či oborech,
 - vyvíjí a přezkoumávají pravidla produktových kategorií (mohou při tom spolupracovat s Agenturou),
 - předkládají Radě ke stanovisku návrhy pravidel produktových kategorií (mohou při tom spolupracovat s Agenturou),
 - zveřejňují pravidla produktových kategorií schválená a podepsaná ministrem životního prostředí (vyvinutá v rámci NPEZ nebo převzatá z mezinárodního programu environmentálního značení III. typu),
 - v případě podezření z porušení zákazu klamání spotřebitele (§ 8 odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele) nebo podezření z klamavého či neoprávněného označení výrobku (§ 18 a § 19 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky) mohou dát podnět České obchodní inspekci k prošetření daného případu⁷,
 - zveřejňují technická vysvětlení Českého normalizačního institutu k požadavkům norem řad ISO 14020 a ISO 14040,
 - poskytují informace veškerým zainteresovaným stranám.

Článek 9

Ostatní zainteresované subjekty

1. Ostatními subjekty zainteresovanými v NPEZ jsou
 - nezávislí akreditovaní ověřovatelé,
 - Český institut pro akreditaci, o.p.s (národní akreditační orgán),
 - Česká obchodní inspekce,
 - Český normalizační institut,
 - Mezinárodní odpovědný orgán.
2. *Nezávislí ověřovatelé* akreditovaní Českým institutem pro akreditaci, o.p.s., nebo akreditovaní zahraničním akreditačním orgánem a přihlášení k doзору prováděném Českým institutem pro akreditaci, o.p.s.
 - provádí nezávislé ověřování environmentálních prohlášení o produktu,
 - provádí nezávislé ověřování nových, doplňkových informací v rámci procesu přezkoumávání environmentálního prohlášení o produktu ze strany organizace.
3. *Český institut pro akreditaci, o.p.s* jako národní akreditační orgán
 - provádí akreditaci a dohled nad ověřovateli environmentálních prohlášení o produktu,
 - vydává příslušná pravidla (metodické pokyny) pro akreditaci a dohled nad ověřovateli environmentálních prohlášení o produktu,
 - vede databázi jím akreditovaných ověřovatelů environmentálních prohlášení o produktu.
4. *Česká obchodní inspekce* jako hlavní dozorový orgán pro oblast nepotravinářských výrobků (vč. poskytování řádných a pravdivých informací o nich) vykonává dozor
 - nad dodržováním zákazu klamání spotřebitele, jenž je stanoven v § 8 odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele^{9,10},

- nad tím, zda stanovené výrobky nejsou uváděny na trh nebo distribuovány s klamavým nebo neoprávněným označením, jak je stanoveno v § 18 a § 19 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky.
- 5. *Český normalizační institut* jakožto subjekt, který v České republice zajišťuje veškeré odborné činnosti spojené s tvorbou, revizemi a přejímáním technických norem a souvisejících dokumentů,
 - zodpovídá dotazy týkající se vysvětlení požadavků norem řady ISO 14020 a ISO 14040,
 - zveřejňuje nejčastěji kladené dotazy k požadavkům norem řady ISO 14020 a ISO 14040 a odpovědi na ně na svých internetových stránkách,
 - poskytuje další související informace.
- 6. *Mezinárodní odpovědný orgán* jakožto orgán zodpovědný za vytvoření a provoz programu environmentálního značení III. typu na mezinárodní úrovni především
 - navrhuje opatření zaměřená na podporu a propagaci programu environmentálního značení III. typu na mezinárodní úrovni,
 - koordinuje činnost mezinárodního programu s jednotlivými národními programy a dalšími existujícími iniciativami,
 - provádí registraci ověřených environmentálních prohlášení o produktu a zveřejňuje je na internetových stránkách,
 - zveřejňuje na internetových stránkách platná pravidla produktových kategorií,
 - pomáhá jednotlivým národním odpovědným orgánům s podpůrnými a propagačními činnostmi.

Vzhledem ke skutečnosti, že mezinárodní program environmentálního značení III. typu ještě nebyl oficiálně ustanoven, neexistuje zatím ani oficiálně potvrzený a jmenovaný Mezinárodní odpovědný orgán. Koordinační funkci a další činnosti příslušející Mezinárodnímu odpovědnému orgánu vykonává v současné době Švédská rada pro environmentální management (SEMC – The Swedish Environmental Management Council, Miljöstyrelsen – www.miljostyrning.se).¹¹

Veškeré informace týkající se mezinárodního programu environmentálního značení III. typu, včetně registrovaných environmentálních prohlášení o produktu a pravidel produktových kategorií jsou Švédskou radou pro environmentální management zveřejňovány na internetových stránkách www.environdec.com.

Článek 10

Propagace environmentálního značení

Základním cílem environmentálního značení, definovaným v článku 2, je podporovat poptávku a nabídku produktů, které způsobují menší environmentální zátěž, a to prostřednictvím sdělování ověřitelných, přesných a nezávadějících informací o environmentálních aspektech produktů.

Díky vyšší informovanosti spotřebitelů o environmentálních aspektech jimi nakupovaných produktů je možné ovlivnit jejich rozhodování při výběru nakupovaných výrobků a služeb. Proto je důležité spotřebitelům soustavně vysvětlovat význam environmentálního značení a producentům umožnit účinnou propagaci jejich produktů s environmentálním značením.

Koordinace a propagace environmentálního značení je úkolem odpovědných orgánů NPEZ, tj. Ministerstva životního prostředí (odboru politiky životního prostředí a odboru vnějších vztahů) a Agentury.

⁹ *Dozor nad dodržováním zákazu klamání spotřebitele provádí v určitých případech také další subjekty specifikované v § 23 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele. Jedná se např. o Českou zemědělskou a potravinářskou inspekci (zemědělské, potravinářské, kosmetické, mydlářské, saponátové a tabákové výrobky) nebo živnostenské úřady.*

¹⁰ *Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele prochází v současné době novelizací. Podle této novely bude uvádění nepravdivých informací o výrobku nebo službě, event. uvádění spotřebitele v omyl nebude kvalifikováno jako klamání spotřebitele podle ustanovení § 8 stávajícího znění zákona, ale jako klamavá obchodní praktika podle ustanovení § 5 odst. 1 projednávané novely.*

¹¹ *Mezinárodní program environmentálního značení III. typu dále počítá s existencí tzv. Orgán pro technickou koordinaci, který mj. koordinuje vývoj pravidel produktových kategorií a provádí jejich konečné schvalování. Také jeho funkci zatím vykonává Švédská rada pro environmentální management.*

Článek 11

Spolupráce s ostatními programy environmentálního značení

Odpovědné orgány NPEZ zajistí nezbytnou koordinaci mezi NPEZ a obdobnými zahraničními programy a systémy, zejména

- spoluprací s Mezinárodním odpovědným orgánem na vývoji mezinárodního programu environmentálního značení III. typu,
- nominováním zástupce do Mezinárodního odpovědného orgánu po vzniku mezinárodního programu environmentálního značení III. typu,
- úpravou těchto Pravidel po vzniku mezinárodního programu environmentálního značení III. typu tak, aby reflektovala jeho požadavky,
- spoluprací v rámci mezinárodní sítě pro programy environmentálního značení III. typu GEDnet (www.gednet.org),
- aktivní účastí na rozvoji Integrované produktové politiky (IPP) na úrovni Evropské unie.

Článek 12

Sankce

V případě, že bude organizace používat vlastní environmentální tvrzení (vč. případného loga), environmentální prohlášení o produktu nebo logo EPD v rozporu s těmito Pravidly, bude uvádět nepravdivé informace nebo jakýmkoliv jiným způsobem porušovat ustanovení těchto Pravidel, mohou odpovědné subjekty NPEZ zrušit registraci vlastního environmentálního tvrzení či environmentálního prohlášení o produktu dané organizace (tj. vymazat je z příslušné databáze) nebo pozastavit jejich registraci do doby, než bude zjednána náprava.

Tato skutečnost může být odpovědnými subjekty NPEZ též veřejně oznámena.

Odpovědné subjekty NPEZ mohou zároveň dát podnět České obchodní inspekci, zda v daném případě nedošlo k porušení zákazu klamání spotřebitele podle § 8 odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.

Článek 13

Závěrečná ustanovení

Tato Pravidla nabývají účinnosti dnem jejich zveřejnění ve Věstníku Ministerstva životního prostředí.

Nedílnou součástí Pravidel jsou Přílohy č. 1 až 3.

- Příloha č. 1 Požadavky na environmentální prohlášení o produktu
- Příloha č. 2 Požadavky na vývoj pravidel produktových kategorií
- Příloha č. 3 Logo EPD
- Příloha č. 4 Referenční dokumenty

V Praze dne 8. června 2007

RNDr. Martin Bursík
místopředseda vlády
a ministr životního prostředí

Příloha č. 1

Požadavky na environmentální prohlášení o produktu

Environmentální prohlášení o produktu (dále též jen „EPD“) je informačním nástrojem, kterého mohou organizace používat k šíření informací týkajících se environmentálního profilu jejich produktů směrem ke svým zainteresovaným stranám.

Za účelem zajištění obecného stupně homogenity obsahů a prezentace schválených environmentálních prohlášení o produktu je nutno definovat určité požadavky na sdělování informací v prohlášení.

A. Obsah environmentálního prohlášení o produktu

Environmentální prohlášení o produktu musí obsahovat veškeré informace a parametry požadované normou ČSN ISO 14025 a relevantními pravidly produktové kategorie, zejména následující:

- rozsah environmentálního prohlášení o produktu,
- popis organizace,
- popis produktu,
- prohlášení o environmentálním profilu produktu,
- informace od organizace,
- informace od nezávislého ověřovatele.

Rozsah environmentálního prohlášení o produktu

V environmentálním prohlášení o produktu bude uveden rámec a sféra dokumentu. Bude v něm uvedena následující věta: „*Toto environmentální prohlášení o produktu stanoví kvantitativní a ověřený popis environmentálního profilu produktu (uveden název produktu), posouzený z hlediska životního cyklu za použití postupu ,od kolébky po bránu závodu/ až do hrobu‘.*“ nebo odpovídající formulace.

Musí zde být zároveň uvedena identifikace příslušných pravidel produktové kategorie, na základě kterých je environmentální prohlášení o produktu vytvořeno.

Popis organizace

Tato část musí obsahovat všeobecné informace o organizaci, její identifikaci a výstižný popis. Ten může zahrnovat také např. její environmentální politiku a opatření, informaci o existenci systému environmentálního řízení¹², popis environmentálních programů apod.

Rovněž zde mohou být uvedeny další typy informací zvláštního významu jako např. popis specifických aspektů výrobních procesů.

Popis produktu

Produkt musí být popsán jasným a jednoznačným způsobem tak, aby tomu rozuměly všechny zainteresované strany. Produkt musí být přesně identifikován např. uvedením čísla modelu.

Rovněž zde musí být uvedeny informace o technických charakteristikách produktu a o obsahu materiálů a látek (tzv. prohlášení o obsahu)¹³. Dále zde mohou být obsaženy informace přímo vyžadované spotřebiteli či trhem, např. že produkt neobsahuje nebezpečné látky.

Důvěrné informace, jako např. informace podléhající ochraně práv duševního vlastnictví nebo informace týkající se obchodní konkurence, nemusí být zveřejněny. Obchodní údaje označené za důvěrné, které jsou poskytovány pro nezávislé ověření, musí být drženy v důvěrnosti.

V této části musí být také popsány hranice systému pro daný produkt stanovené pro studii posuzování životního cyklu.

Prohlášení o environmentálním profilu produktu

Prohlášení o environmentálním profilu produktu představuje jádro informací obsažených v environmentálním prohlášení o produktu.

Musí zde být uvedeny informace pocházející ze studie posuzování životního cyklu, a to konkrétně informace o použití a spotřebě zdrojů, energie, o emisích znečišťujících látek a následných potenciálních dopadech na životní prostředí, spolu s veškerými nezbytnými vysvětlivkami.

¹² Pro účely těchto Pravidel se termíny „systém environmentálního řízení“ a „systém environmentálního managementu“ považují za synonymní.

¹³ Jednoznačná materiálová identifikace produktu se musí týkat co největšího množství materiálu. (Často se uplatňuje pravidlo minimálně 99 % hmotnosti.)

Prezentace těchto informací musí být rozčleněna nejméně do tří částí:

- fáze výroby – od získávání surovin až po vlastní výrobu (v případě výrobku), resp. příprava poskytování služby, tj. nákup potřebného zboží a materiálů (v případě služby),
- fáze užívání – distribuce výrobku, jeho prodej a používání (v případě výrobku), resp. poskytování služby (v případě služby),
- fáze konce životního cyklu – zacházení s výrobkem po skončení jeho životnosti, tj. jeho odstranění, recyklace nebo demontáž (v případě výrobku), resp. ukončení nebo splnění služby (v případě služby).

Je obtížné předem přesně specifikovat informace, které budou zahrnuty do fází užívání a ukončení životního cyklu produktu, neboť tyto informace jsou spíše povahy charakterizující příslušný produkt. Stanovení vhodných informací, které mají být v této části obsaženy, je úkolem spjatým s prací na přípravě pravidel produktových kategorií, která by rovněž měla obsahovat možné scénáře užívání a ukončení životního cyklu produktu.

Potřebné informace se musí vztahovat k funkční jednotce, která bude přesně definována. Údaje vztahující se k emisím znečišťujících látek, vyplývajícím z fáze užívání, musí být, tam kde je to možné, založeny na zdokumentovaných údajích a testech, s přesnými odkazy na zdroje. Budou-li nějaké informace doporučené k zařazení do environmentálního prohlášení o produktu opomenuty, musí být tato skutečnost vysvětlena a zdůvodněna.

Výpočet dopadů způsobených fází konce životního cyklu produktu bude stanoven na základě reálných či hypotetických scénářů.

Údaje z LCA, LCI nebo z informačních modulů¹⁴

Prohlášení o environmentálním profilu produktu musí zahrnovat relevantní údaje ze studií LCA, LCI a informačních modulů. Mohou zahrnovat, aniž by to byl kompletní výčet, následující kategorie odvozené ze stádií životního cyklu nebo doplňkových environmentálních informací. Tyto údaje musí být jasně rozděleny do tří kategorií:

- a) údaje z inventarizační analýzy (LCI) v souladu s PCR, včetně
 - spotřeby zdrojů, včetně energie, vody a obnovitelných zdrojů,
 - emisí do ovzduší, vody a půdy,
- b) výsledky indikátorů hodnocení dopadů životního cyklu (LCIA), pokud je to požadováno, včetně
 - změny klimatu,
 - narušování stratosférické ozónové vrstvy,
 - acidifikace půdy a vodních zdrojů,
 - eutrofizace,
 - tvorba fotochemických oxidantů,
 - spotřeba fosilních energetických zdrojů,
 - spotřeba nerostných zdrojů,
- c) ostatní údaje jako jsou množství a druhy produkovaných odpadů (nebezpečné a ostatní).

Environmentální prohlášení o produktu se musí vydat způsobem, který zřetelně naznačuje, zda se týká produktu nebo pouze části produktu nebo obalu, nebo prvku služby.

Environmentální prohlášení o produktu musí zahrnout, pokud je to relevantní, doplňkové informace spojené s environmentálními problémy a přitom jiné než jsou environmentální informace odvozené z LCA, LCI nebo informačních modulů. Tyto informace musí být odděleny od informací odvozených z LCA, LCI nebo z informačních modulů.

Informace od organizace

V této části organizace prezentuje informace vztahující se k produktu, které považuje za významné pro své zainteresované strany.

Musí zde být uvedeny informace týkající se odstranění produktu nebo materiálů jej tvořících či použitých k dodávce služeb a rovněž jakékoliv další informace považované za nezbytné k minimalizaci negativních dopadů konce životního cyklu produktu.

Prohlášení o recyklaci nebo opětovném použití musí obsahovat:

- informace o vhodných postupech recyklace celého produktu nebo vybraných částí (např. informace o jeho složení, o separaci materiálů, energetické informace apod.),
- informace o vhodné metodě či způsobu opětovného použití produktu (nebo částí produktu) a o postupech pro likvidaci jakožto odpadu při ukončení životního cyklu produktu.

Tato část musí také obsahovat informace o užívání a údržbě produktu za účelem omezení negativních dopadů na životní prostředí během fáze užívání.

Informace od nezávislého ověřovatele

Tato část environmentálního prohlášení o produktu musí zahrnovat informace týkající se akreditace ověřovatele, datum ověření, období platnosti ověření (certifikace) a číslo registrace.

¹⁴ Text vychází z článků 7.2.2 a 7.2.3 normy ČSN ISO 14025.

Doplňující informace

Environmentální prohlášení o produktu může být doplněno dalšími informacemi, zejména pokud jde o informace vztahující se k nakupování a pořizování produktů nebo účasti organizace na environmentálních certifikačních programech.

Nakupování a pořizování produktů

V případě, že je environmentální prohlášení o produktu adresováno spotřebiteli, musí být organizace připravena poskytnout nakupujícímu na vyžádání dodatečné vysvětlující informace k zajištění toho, aby nakupující byl schopen porozumět údajům a informacím uvedeným v prohlášení. Prostředky a způsoby získání dodatečných vysvětlujících informací (např. telefonní číslo či elektronické způsoby přístupu) musí být v prohlášení uvedeny.

Organizace musí dále zveřejňovat informace umožňující spotřebiteli obrátit se na organizaci z kterékoliv oblasti, kde se produkt prodává, za účelem přístupu k vysvětlujícím informacím při vynaložení rozumných nákladů.

Environmentální certifikační programy

V doplňujících informacích může organizace uvést také informace o zavedení systému environmentálního řízení, zapojení do environmentálního certifikačního programu vztahujícím se k produktu, účasti na recyklačním nebo regeneračním programu nebo o svých dalších environmentálních aktivitách.

Musí zde být zároveň uvedeno, kde mohou zainteresované strany získat podrobnější informace o příslušném systému či programu.

Jestliže se environmentální prohlášení o produktu nezakládá na posouzení životního cyklu, pokrývajícím všechny fáze životního cyklu, musí být v prohlášení uvedeno, které fáze nejsou vzaty v úvahu.

Všechny environmentální informace, které nejsou založeny na výsledcích posuzování životního cyklu, musí být prezentovány způsobem, který to jasně ozřejmuje.

Součástí environmentálního prohlášení o produktu nesmí být informace, které nesouvisejí s environmentálními aspekty resp. environmentálním provedením produktu.

B. Ověřování, registrace a zveřejnění environmentálního prohlášení o produktu

1. Organizace, která vytvoří environmentální prohlášení o produktu, musí zajistit nezávislé ověření údajů v něm obsažených, a to buď interně, nebo externě. To může, ale nikoliv nezbytně, znamenat ověření třetí stranou. Jestliže má být environmentální prohlášení o produktu použito v komunikaci mezi organizací a spotřebitelem, musí být ověření provedeno třetí stranou – nezávislým akreditovaným ověřovatelem. Skutečnost, že ověření bylo provedeno odborně způsobilou třetí stranou, musí být v prohlášení jasně uvedena. Platnost ověření musí být stanovena v prohlášení, přičemž nesmí překročit dobu 3 let. Po uplynutí doby platnosti ověření musí být environmentální prohlášení o produktu podrobeno přezkoumání.
2. Ověřené a nezávislým akreditovaným ověřovatelem schválené environmentální prohlášení o produktu zašle organizace příslušnému oborovému provozovateli, který ověří úplnost, správnost a dostatečnost předložených dokumentů. Oborový provozovatel postoupí environmentální prohlášení o produktu Agentuře společně se stanoviskem k jeho registraci u Mezinárodního odpovědného orgánu a zařazení do národní databáze EPD. Agentura procesně zabezpečí mezinárodní registraci prohlášení u Mezinárodního odpovědného orgánu, včetně přidělení mezinárodního registračního čísla¹⁵ a zaregistruje prohlášení v národní databázi EPD. Platnost registrace prohlášení v příslušné databázi je omezena platností jeho ověření. Oborový provozovatel, Agentura a Mezinárodní odpovědný orgán zveřejní environmentální prohlášení o produktu nebo odkaz na něj na svých internetových stránkách. Environmentální prohlášení o produktu nesmí být zveřejněno, používáno a nelze na něj odkazovat dříve, než bude registrace schválena a oficiálně oznámena.
3. Zveřejnění environmentálního prohlášení o produktu na internetových stránkách oborového provozovatele a Agentury, stejně tak jako zveřejnění na internetových stránkách či v materiálech organizace, je považováno za komunikaci mezi organizací a spotřebitelem. Environmentální prohlášení o produktu určené pro komunikaci mezi organizací a spotřebitelem musí být spotřebiteli dostupné na nákupním místě.

C. Přezkoumávání environmentálního prohlášení o produktu

Povinností organizace, zejména v průběhu období prověřování a přezkoumávání, je informovat nezávislého ověřovatele o veškerých významných změnách, ke kterým došlo v informacích předkládaných jakožto základ pro informace

¹⁵ Aby mohlo být environmentální prohlášení o produktu zaregistrováno u Mezinárodního odpovědného orgánu (a mohlo nést logo EPD), musí splňovat požadavky mezinárodního programu environmentálního značení III. typu a musí být vytvořeno podle dokumentace tohoto systému.

obsažené v environmentálním prohlášení o produktu. Takové změny mohou zahrnovat např. suroviny, způsoby dopravy, výrobní procesy či design produktu.

Pro tyto účely musí organizace disponovat interními sledovacími postupy, které jí umožní odhalovat významné změny, k nimž mohlo dojít v údajích, a rovněž následné změny v informacích prezentovaných v prohlášení.

Sledovací postupy lze začlenit do stávajícího systému environmentálního řízení. Nemá-li organizace zaveden systém environmentálního řízení, je třeba stanovit jiné interní sledovací postupy.

D. Změny environmentálního prohlášení o produktu

Organizace může chtít provádět korekce či změny a úpravy informací ve svém environmentálním prohlášení o produktu, např. v souvislosti se změnou technologie nebo se zlepšením environmentálního profilu produktu. V takové situaci organizace zahájí přezkoumávání a nechá si provést doplňkové nezávislé ověření akreditovaným ověřovatelem za účelem prozkoumání nových informací, které se objevily.

Změny v prohlášení potom organizace oznámí oborovému provozovateli a jeho prostřednictvím Agentuře, včetně předložení dokumentu od ověřovatele potvrzujícím vyhovění příslušným požadavkům.

Bude-li změna zahrnuta do prohlášení, může organizace v novém (aktualizovaném) prohlášení vysvětlit rozdíly vzniklé oproti jeho předcházející verzi.

Oborový provozovatel, Agentura a Mezinárodní odpovědný orgán zveřejní aktualizované environmentální prohlášení o produktu nebo odkaz na něj na svých internetových stránkách.

E. Předběžně certifikované environmentální prohlášení o produktu

Program environmentálního značení III. typu umožňuje přistoupit v rámci vývoje pravidel produktových kategorií k tzv. předběžné certifikaci environmentálního prohlášení o produktu, neboť takovýto praktický příklad může usnadnit přípravu pravidel produktové kategorie v diskusích mezi zainteresovanými stranami.

V předběžně certifikovaném environmentálním prohlášení musí být, kromě výše specifikovaných požadavků, uvedeny také následující informace:

- volba a definice funkční jednotky,
- volba a popis hranic systému,
- volba mezních kritérií,
- volba pravidel pro alokaci,
- zdroje dat (údajů),
- veškeré odchylky od všeobecných požadavků týkajících se použití specifických či všeobecných údajů a jejich odůvodnění.

Pokud v podkladových informacích k environmentálnímu prohlášení o produktu, jež je předkládáno k předběžné certifikaci, existují určité mezery v údajích, lze to akceptovat za předpokladu, že tyto mezery jsou nevýznamné a předcházejí vlastním činnostem v dodavatelském řetězci. Jejich existence musí být v předběžně certifikovaném environmentálním prohlášení o produktu oznámena formou kvalitativního posouzení typu environmentálního dopadu, k němuž by mohlo dojít vlivem činnosti postrádající příslušné údaje.

Předběžná certifikace je platná pro blíže určené časové období nepřesahující dobu jednoho roku.

F. Sektorová environmentální prohlášení o produktu

Rostoucí zájem ze strany průmyslových a oborových svazů je zaměřen na sektorová environmentální prohlášení o produktu, založená na průměrných údajích za průmyslový sektor v předem stanovené oblasti (např. prohlášení pro evropský „průměrný“ (standardní) cement).

Sektorová prohlášení lze použít pro srovnávání (benchmarking) v rámci sektoru, ale nelze je používat ze strany jednotlivých výrobců k oznamování environmentálního profilu jejich vlastního produktu.

Příloha č. 2

Požadavky na vývoj pravidel produktových kategorií

Jedním z nejdůležitějších aspektů programu environmentálního značení III. typu je ten, že umožňuje provádět srovnání mezi různými environmentálními prohlášeními o produktech, které plní tutéž funkci. Základní údaje je proto nutné shromažďovat a vypočítávat s použitím obvyklých výpočtových pravidel založených na posuzování životního cyklu. Tato pravidla jsou stanovena a uvedena v tzv. pravidlech produktových kategorií (dále též jen „PCR“) vyvinutých pro různé produktové kategorie.

V případě, že produkty jsou uznány za produkty mající podobné specifikace, funkce a použití a zároveň lze uplatnit podobnou definici cíle a rozsahu posuzování životního cyklu, mohou být vytvořeny produktové kategorie za účelem seskupení produktů, na něž lze aplikovat stejnou funkční jednotku. Tím bude omezen počet PCR dokumentů a umožní to jejich obecnou použitelnost pro velké množství subkategorií. Takovýto přístup usnadní nejenom práci s přípravou a vývojem PCR dokumentů, ale také jejich schvalování.

A. Obsah pravidel produktových kategorií

V pravidlech produktových kategorií jsou definována kritéria, podle kterých produkt patří do specifické kategorie, pro niž jsou stanoveny parametry pro přípravu environmentálního prohlášení o produktu.

PCR dokument pro příslušný produkt (produktovou kategorii) musí obsahovat parametry požadované mezinárodní normou ČSN ISO 14025, zejména:

- volbu, definici a popis produktové kategorie (např. funkce, technické parametry, používání apod.),
- soupis materiálů či látek v produktu obsažených, které musí být uvedeny v prohlášení (tzv. prohlášení o obsahu),
Prohlášení o obsahu by mělo mít podobu soupisu materiálů a chemických látek týkajících se environmentálních otázek obsažených v prohlášení a založených na jejich podstatných a environmentálních vlastnostech. Pokud jsou podobné informace udávány ze strany centrálních orgánů, je doporučováno jejich uvedení v soulad, pokud možno založené na mezinárodních předpisech a legislativě.
Prohlášení o obsahu se netýká chráněných či patentovaných materiálů a látek krytých výhradními právy, včetně patentů a ochranných známek. Rovněž se nemusí vztahovat k prohlášením, které se týkají nehmotných produktů jako je např. elektřina.
- cíle a rozsah definice pro posouzení životního cyklu (např. definice funkční jednotky, popis hranic systému, volba omezujících kritérií, požadavky na kvalitu údajů, jednotky apod.),
- požadavky na provádění inventarizační analýzy (tj. způsob sběru údajů, popis výpočetních postupů a volbu pravidel pro alokaci),
- volbu základních údajů s uvedením specifických a všeobecných údajů,
- výběr zvolených parametrů pro popis environmentálního profilu (doplňujících ty parametry, které musí být zahrnuty do obecného formátu),
- popis typu informací, které musí být zahrnuty do fází užívání a konce životního cyklu produktu,
Vzhledem k tomu, že je obtížné předem přesně specifikovat informace, které mají být zahrnuty do fází užívání a ukončení životního cyklu, měl by tento popis obsahovat několik možných scénářů užívání a ukončení životního cyklu produktu.
- volbu veličin a jednotek, v nichž mají být výsledky vyjadřovány,
- dodatečné (doplňkové) environmentální parametry a informace důležité pro popis environmentálního profilu produktové kategorie (dle potřeby),
- instrukce k obsahu a formátu environmentálního prohlášení o produktu,
- dobu platnosti PCR dokumentu.

V případě, že kterýkoliv z výše uvedených bodů nebude vzat v úvahu a nebude specifikován v PCR dokumentu, je potřeba to odůvodnit.

V některých případech by mohlo být odůvodněné dále specifikovat požadavky na výpočty posuzování životního cyklu, pokud je třeba brát v úvahu určité aspekty, jako např. aspekty související s obaly a dopravou.

B. Vývoj pravidel produktových kategorií

Příprava návrhu

Práci na vývoji pravidel produktových kategorií vykonává nebo koordinuje oborový provozovatel, a to u produktových kategorií relevantních oborů/-ům činnosti specifikovaném/-ým v pověření ze strany Ministerstva životního prostředí. Oborový provozovatel může na této činnosti spolupracovat s Agenturou.

Návrhy na vytvoření pravidel produktových kategorií mohou oborovému provozovateli předkládat různé subjekty, a to jak jednotlivé firmy či organizace samostatně, tak ve spolupráci s dalšími organizacemi, průmyslovými či oborovými svazy, výzkumnými ústavy, nevládními organizacemi a dalšími zainteresovanými stranami.

Při zahájení práce je zvláště důležité vydat veřejné oznámení o vývoji příslušného PCR dokumentu za účelem hledání spolupráce s dalšími stranami, které by mohly mít zájem se této práce účastnit. Toto oznámení by zároveň mělo zabezpečit, aby paralelně neprobíhala žádná další práce pro tutéž produktovou kategorii.

Vzhledem k existenci mezinárodně uznávaných pravidel produktových kategorií pro některé produktové kategorie a snaze o zabezpečení harmonizace je vhodné převzít taková pravidla produktových kategorií do NPEZ překladem, při zvážení konkrétních podmínek a právního prostředí České republiky. Jestliže nebudou existující pravidla produktových kategorií tímto způsobem přejata, musí to být v nově vytvořeném PCR dokumentu vysvětleno a zdůvodněno.

Otevřené konzultace

Pro zajištění transparentnosti a důvěryhodnosti programu je nutné umožnit zainteresovaným stranám zapojit se do procesu připomínkování návrhů PCR dokumentů (tzv. otevřené konzultace).

Návrh PCR dokumentu musí být zveřejněn, včetně oznámení o možnosti jeho připomínkování, nebo přímo rozeslán relevantním zainteresovaným stranám k vyjádření.¹⁶ Zainteresovaným stranám musí být dán odpovídající čas pro přezkoumání a přístup k podrobnostem a zdrojům použitých informací, aby mohly kvalitně zpracovat a zaslat své připomínky a dotazy. Zainteresované strany musí v odpovídajícím termínu obdržet vyrozumění o vzetí připomínek na vědomí a odpověď k jejich připomínkám.

Z hlediska mezinárodní uznatelnosti nově vyvíjených pravidel produktových kategorií je důležité využít v rámci procesu otevřených konzultací tzv. Globální fórum pro PCR. Jedná se o on-line službu na bázi Internetu pro výměnu názorů zainteresovaných stran, dialogy, otázky a odpovědi a také pro hledání spolupráce na vývoji PCR dokumentů a vznášení připomínek k PCR dokumentům. (To zahrnuje stávající PCR dokumenty, dokumenty, jejichž příprava probíhá, i dokumenty podrobené otevřeným konzultacím před jejich schvalováním.)¹⁷

Schválení PCR dokumentu

Pravidla produktové kategorie, která prošla procesem otevřených konzultací, předloží oborový provozovatel (případně ve spolupráci s Agenturou) k posouzení Radě, a to včetně přehledu připomínek, které byly uplatněny v procesu otevřených konzultací, a způsobu jejich zapracování do finálního textu PCR dokumentu.¹⁸

Rada posoudí předložená pravidla produktové kategorie, přičemž k tomuto posouzení může přizvat externí odborníky. Na základě stanoviska Rady je PCR dokument postoupen ke schválení Orgánu pro technickou koordinaci a poté ministři životního prostředí s doporučením k jeho schválení. Pravidla produktových kategorií převzatá do NPEZ z mezinárodního programu environmentálního značení III. typu podepisuje na základě doporučení Rady ministr životního prostředí.

Schválené PCR dokumenty zveřejňují oborový provozovatel a Agentura svých internetových stránkách tak, aby byly snadno dostupné všem zainteresovaným stranám.

Schválený PCR dokument tvoří referenční dokument pro přípravu environmentálních prohlášení o produktu pro všechny produkty patřící do kategorie, k níž se PCR dokument vztahuje.

C. Přezkoumávání pravidel produktových kategorií

Pravidla produktové kategorie musí být v platnosti po přiměřené časové období, aby s nimi mohlo být na trhu prakticky nakládáno. Není-li uvedeno jinak, budou pravidla produktové kategorie v platnosti po dobu tří let předtím, než budou znovu přezkoumána a schválena.

Po uplynutí doby kratší než tři roky lze přistoupit k přezkoumání pravidel produktové kategorie za předpokladu závažných a řádně odůvodněných návrhů změn či úprav. Takové přezkoumání mohou vyvolat např. organizace mající environmentální prohlášení o produktu, ale i další subjekty.

Při přezkoumávání pravidel produktové kategorie se postupuje stejně jako v případě vývoje počátečního PCR dokumentu.

D. Předběžná certifikace jako prvek při přípravě PCR dokumentu

Program environmentálního značení III. typu umožňuje přistoupit v rámci vývoje pravidel produktových kategorií k tzv. předběžné certifikaci environmentálního prohlášení o produktu, neboť takovýto praktický příklad může usnadnit přípravu PCR dokumentu v diskusích mezi zainteresovanými stranami.

Zvláštní požadavky na předběžně certifikovaná environmentální prohlášení o produktu jsou stanoveny v příloze č. 1.

¹⁶ Vzhledem k tomu, že environmentální prohlášení o produktu mohou být důležitým prostředkem pro pořizování produktů, doporučuje se oslovit v rámci otevřených konzultací mj. i subjekty zastupující nákupní funkce v podnikatelském a veřejném sektoru.

¹⁷ Globální fórum pro PCR je umístěno na internetové adrese www.environdec.com.

¹⁸ Je žádoucí spolupracovat s Radou již při vývoji PCR dokumentu a v procesu otevřených konzultací.

Příloha č. 3

Logo EPD

A. Základní verze loga EPD

Environmentální prohlášení o produktu může nést logo EPD za účelem označení jeho příslušnosti k programu environmentálního značení III. typu a zamezení záměny s jinými typy kvantitativních environmentálních informací o produktech.

Logo EPD, které musí být použito současně s doprovodným textem, je následující:

Registrované (mezinárodní) environmentální prohlášení o produktu
Registrační číslo: (1)
Další informace: www.environdec.com

kde:

(1): bude uvedeno číslo registrace.

Logo EPD spolu s informací, že se jedná o environmentální prohlášení o produktu, číslem registrace a odkazem na internetové stránky lze používat v souvislosti s reklamou, na příslušných produktech a na jejich obalových materiálech.

B. Informační nálepka

V případě požadavku na podrobnější informace je rovněž možné použít zvláštní informační nálepku. Jejím smyslem je poskytnout subjektu, který s příslušným produktem přijde do styku, stručnou informaci o záměru a obsahu environmentálního prohlášení o produktu a rovněž naznačit, že další informace o prohlášení a popis obsahu produktu jsou k dispozici na Internetu.

Informační nálepka musí mít následující podobu:

Tento produkt (2) má
REGISTROVANÉ (MEZINÁRODNÍ) ENVIRONMENTÁLNÍ PROHLÁŠENÍ
O PRODUKTU,
obsahující informace vztahující se k environmentálnímu profilu produktu z hlediska
jeho celého životního cyklu, které bylo ověřeno (3).
Registrační číslo: (4)
Pro další informace: (5)

kde:

(2) bude uveden název výrobku nebo služby,

(3) bude uvedeno jméno nezávislého akreditovaného ověřovatele,

(4) bude uvedeno číslo registrace,

(5) bude uvedena internetová adresa subjektu pro odkaz na environmentální prohlášení o produktu.

Pokud organizace má zaveden systém environmentálního řízení podle ISO 14001 a/nebo EMAS, může být tato skutečnost připojena ve spodní části informační nálepky. Bude zde použit následující text: „(Název organizace) *má ověřený systém environmentálního řízení podle ISO 14001 a/nebo EMAS.*“ nebo odpovídající formulace.

Informační nálepku je možné používat k propagačním účelům na produktu, na jeho obalu nebo na propagačním materiálu, který produkt doprovází.

C. Používání loga EPD

Používání loga EPD samostatně bez doprovodného textu je dovoleno pouze na oficiálních dokumentech připravených v rámci NPEZ nebo mezinárodního programu environmentálního značení III. typu.

Jakékoliv klamavé či v omyl uvádějící používání environmentálního prohlášení o produktu, loga EPD či informační nálepky, které by mohlo vést k záměně s jinými formami environmentálního značení, je zakázáno.

Příloha č. 4

Referenční dokumenty

A. České technické normy¹⁹

- ČSN EN ISO 14020 Environmentální značky a prohlášení – Obecné zásady
- ČSN ISO 14021 Environmentální značky a prohlášení – Vlastní environmentální tvrzení (typ II environmentálního značení)²⁰
- ČSN ISO 14024 Environmentální značky a prohlášení – Environmentální značení typu I – Zásady a postupy²¹
- ČSN ISO 14025 Environmentální značky a prohlášení – Environmentální prohlášení typu III
- ČSN EN ISO 14040 Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Zásady a osnova
- ČSN EN ISO 14044 Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Požadavky a směrnice

B. Mezinárodní program environmentálního značení III. typu

- INTEND: Requirements for an International EPD Scheme, 2005²²
- General Programme instructions for an international EPD® system for environmental product declarations, 2007²³

¹⁹ Jedná se o oficiální překlady příslušných mezinárodních norem.

²⁰ Změnou Z1 z roku 2002 se ISO norma zavádí jako EN ISO.

²¹ Změnou Z1 z roku 2001 se ISO norma zavádí jako EN ISO.

²² INTEND: Požadavky na mezinárodní systém EPD, 2005 (pracovní překlad Pracovní skupiny pro vznik národního systému EPD). Jedná se o závěrečnou zprávu výzkumného projektu s návrhem, jakým způsobem by mohl fungovat mezinárodní program environmentálního značení III. typu.

²³ Jedná se o návrh tzv. Mezinárodního systému EPD®, jehož revize a dotváření pravidel v současné době probíhá.